

# Wybrane wskaźniki z zakresu dzietności w latach 1980-2021

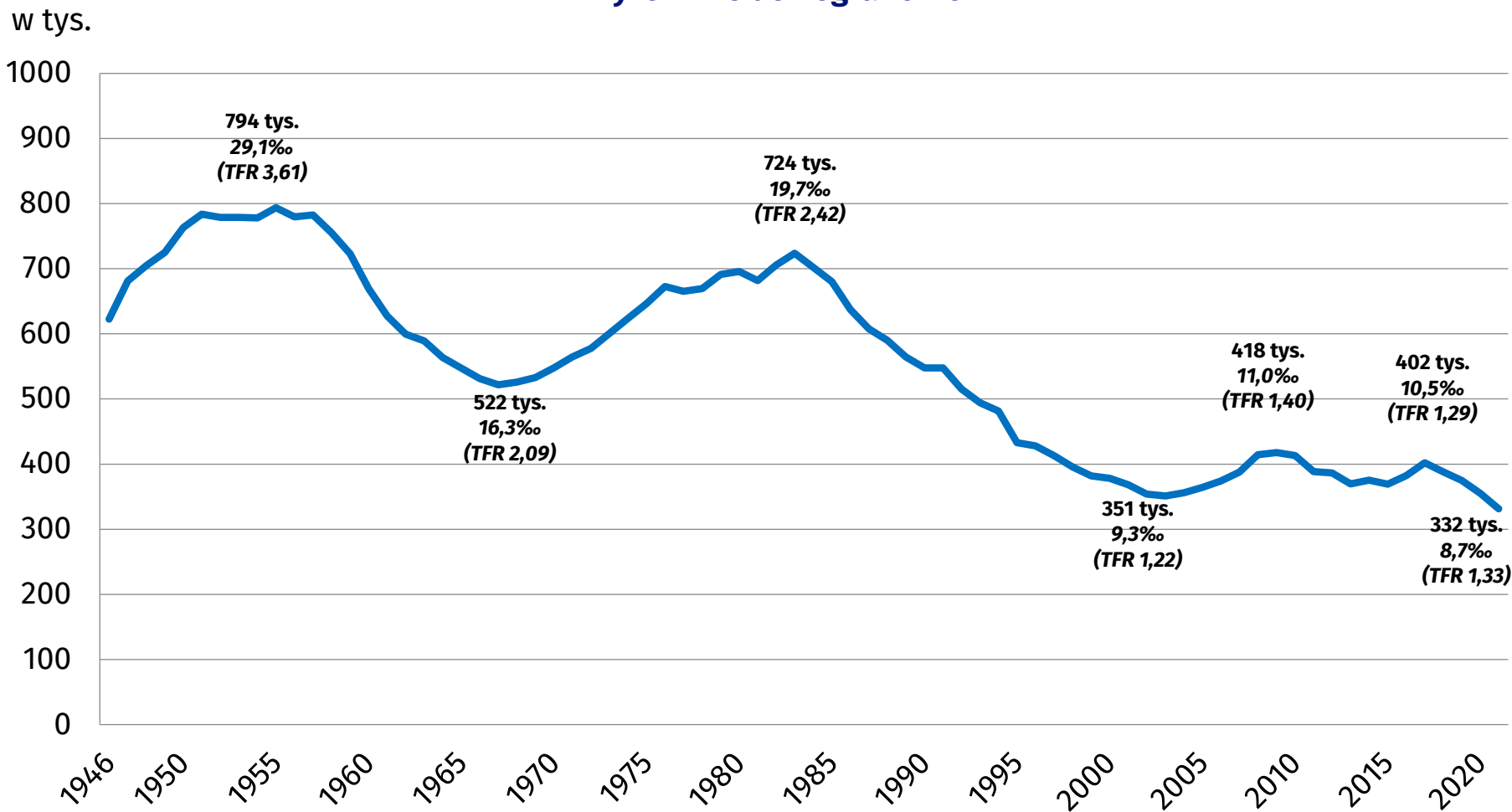
Konferencja naukowa: Uwarunkowania  
dzietności

KPRM, Warszawa, 19- 20.10.2022 r.

Dorota Szaltys  
Małgorzata Cierniak-Piotrowska  
Departament Badań Demograficznych  
Główny Urząd Statystyczny

# Dzietność i urodzenia

## Wyże i niże demograficzne

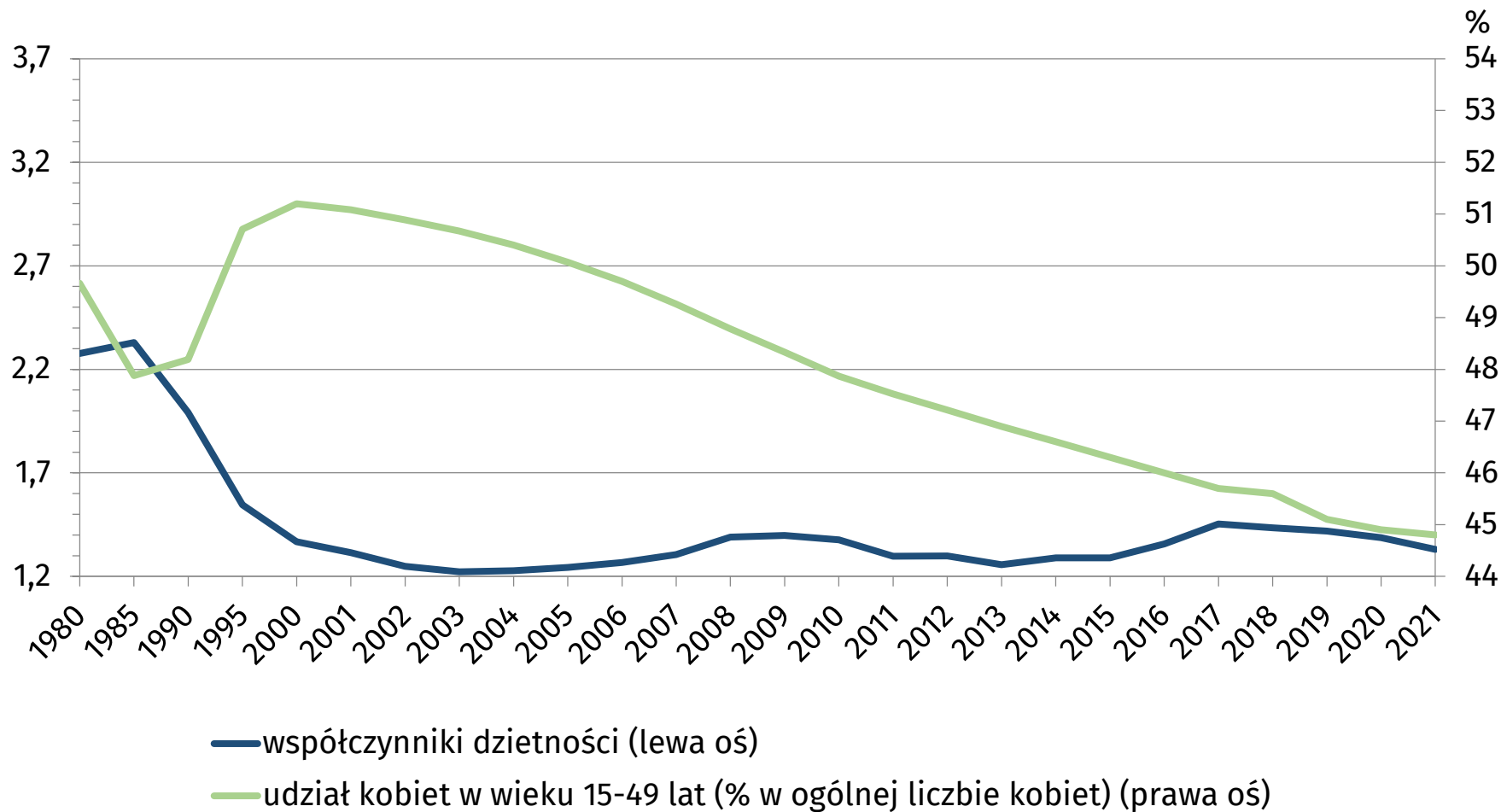


# Urodzenia żywe i współczynniki urodzeń

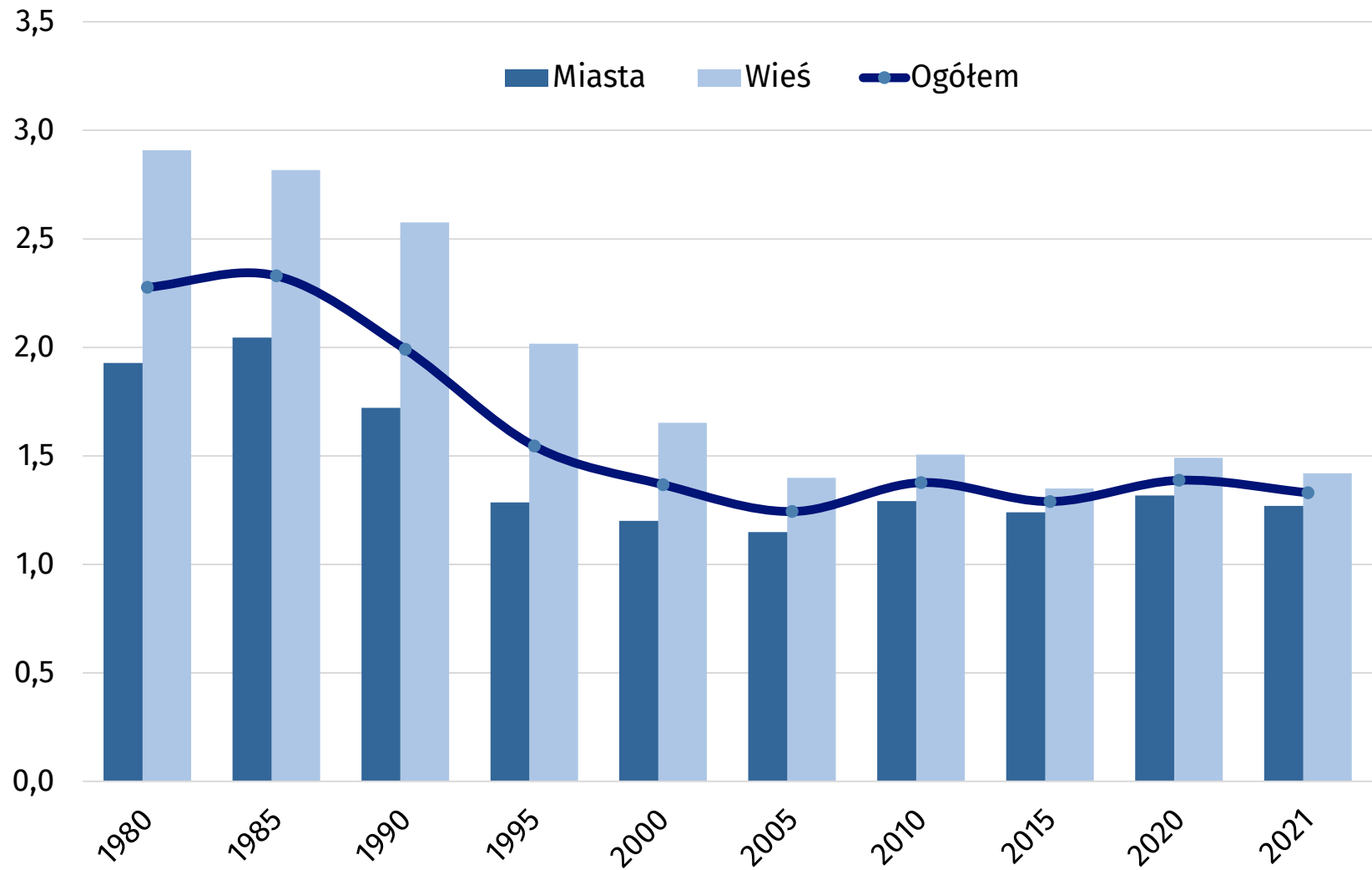
Wyszczególnienie	1980	1990	2000	2005	2010	2015	2020	2021
Urodzenia żywe (w tys.)								
Ogółem	695,8	547,7	378,3	364,4	413,3	369,3	355,3	331,5
Miasta	383,4	292,5	208,3	211,2	241,9	217,4	208,1	194,3
Wieś	312,4	255,2	170,0	153,2	171,4	151,9	147,2	137,2
Współczynnik - urodzenia żywe na 1000 ludności								
Ogółem	19,5	14,3	9,9	9,6	10,7	9,6	9,3	8,7
Miasta	18,5	12,4	8,9	9,0	10,3	9,4	9,1	8,6
Wieś	21,1	17,5	11,6	10,4	11,4	10,0	9,6	9,0
Dzietność kobiet								
Ogółem	2,28	1,99	1,37	1,24	1,38	1,29	1,39	1,33
Miasta	1,93	1,72	1,20	1,15	1,29	1,24	1,32	1,27
Wieś	2,91	2,58	1,65	1,40	1,51	1,35	1,49	1,42

# Dzietność

Kluczowe znaczenie dla wielkości urodzeń mają:  
wzorzec płodności (dzietność – TFR) oraz struktura kobiet w wieku rozrodczym.



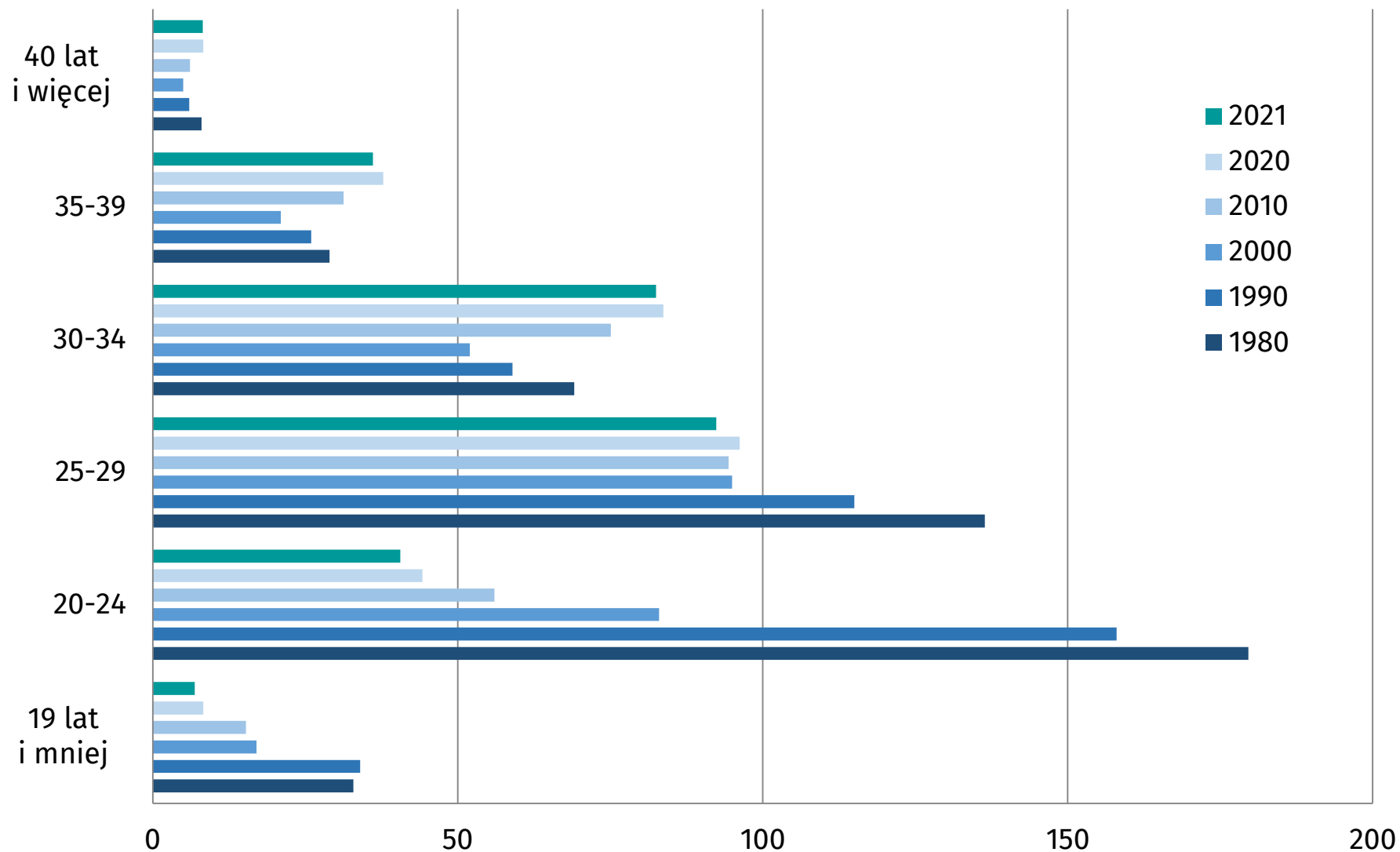
# Dzielnictwo



# Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności

WYSZCZEGÓLNIENIE		Urodzenia żywe		Współczynniki			
				dziećności	reprodukcji		dynamiki demograficznej
		w tys.	na 1000 ludności		brutto	netto	
OGÓŁEM	1980	695,8	16,9	2,276	1,108	1,073	1,970
	1990	547,7	14,3	1,991	0,968	0,934	1,405
	2000	378,3	9,9	1,367	0,663	0,653	1,028
	2010	413,3	10,7	1,376	0,662	0,656	1,092
	2020	355,3	9,3	1,378	0,675	0,670	0,744
	2021	331,5	8,7	1,330	0,647	0,641	0,638
Miasta	1980	383,4	18,4	1,928	0,939	0,910	1,994
	1990	292,5	12,4	1,721	0,836	0,779	1,308
	2000	208,3	8,8	1,201	0,581	0,572	0,955
	2010	241,9	10,3	1,292	0,623	0,617	1,064
	2020	208,1	9,1	1,318	0,642	0,637	0,705
	2021	194,3	8,6	1,269	0,618	0,612	0,602
Wieś	1980	312,4	21,1	2,908	1,416	1,368	1,959
	1990	255,2	17,5	2,576	1,253	1,209	1,536
	2000	170,0	11,6	1,652	0,805	0,792	1,135
	2010	171,4	11,4	1,505	0,722	0,715	1,135
	2020	147,2	9,6	1,491	0,725	0,719	0,809
	2021	137,2	9,0	1,420	0,691	0,685	0,697

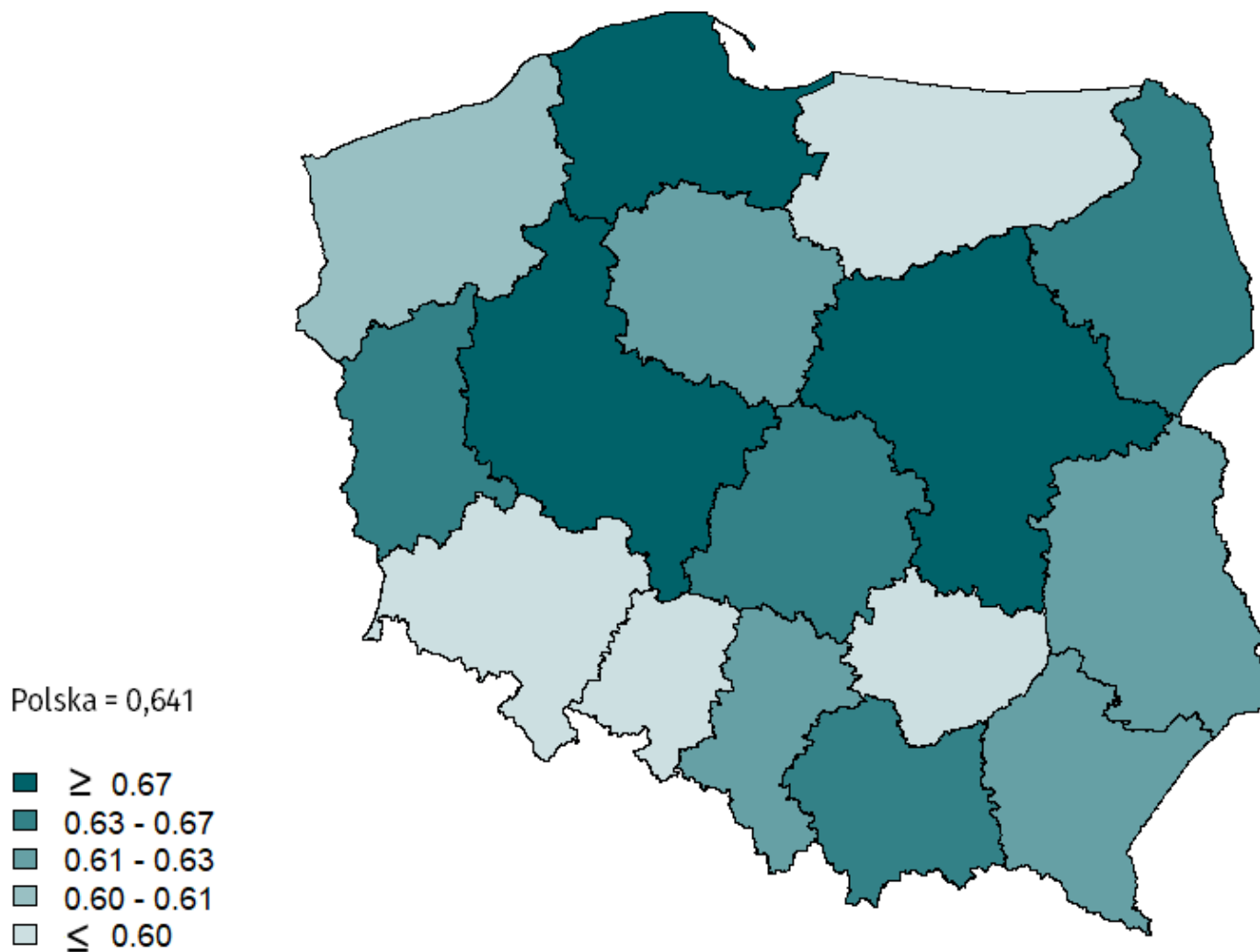
# Płodność według grup wieku



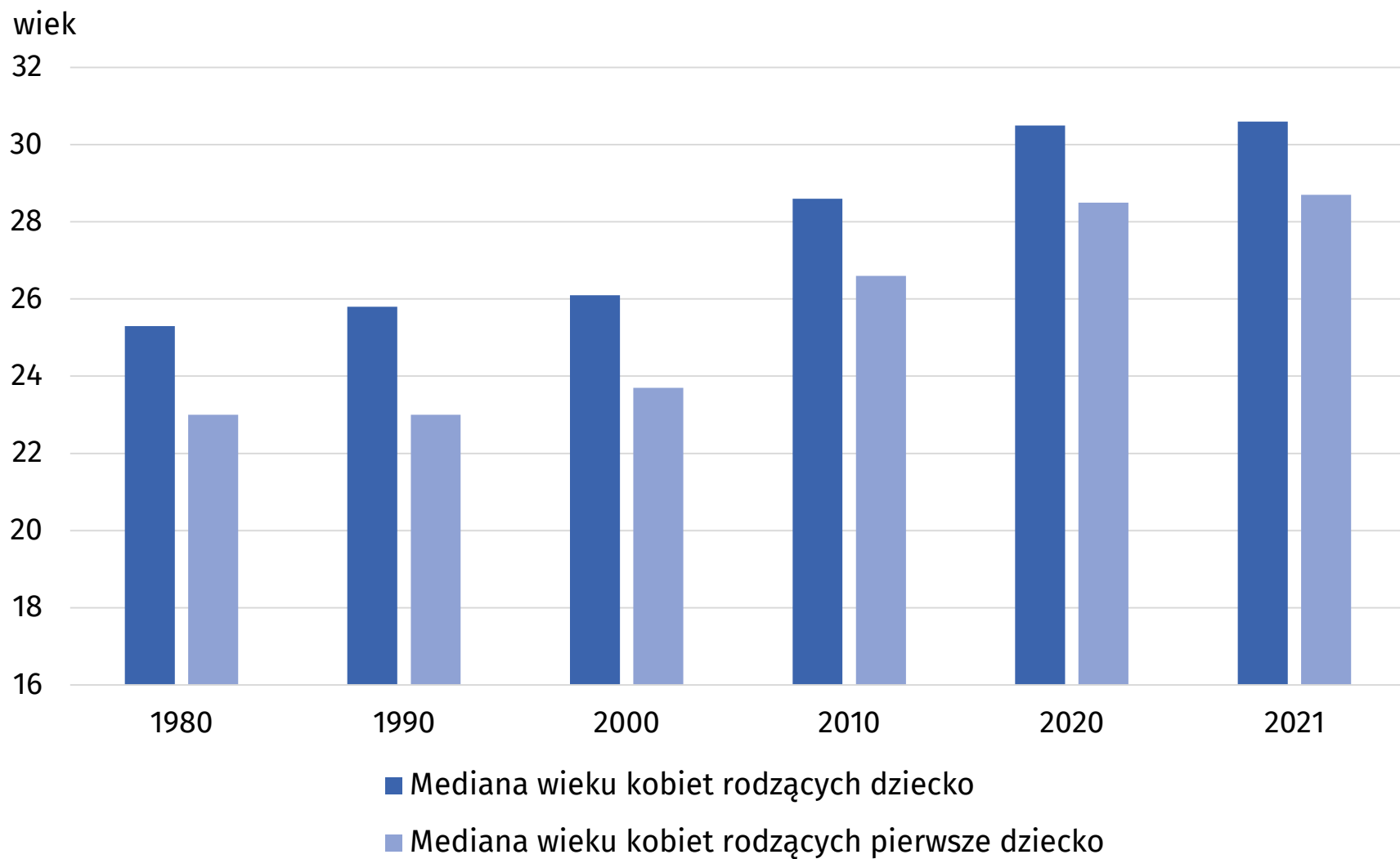




# Współczynnik reprodukcji netto w 2021 r.



# Mediana wieku matek



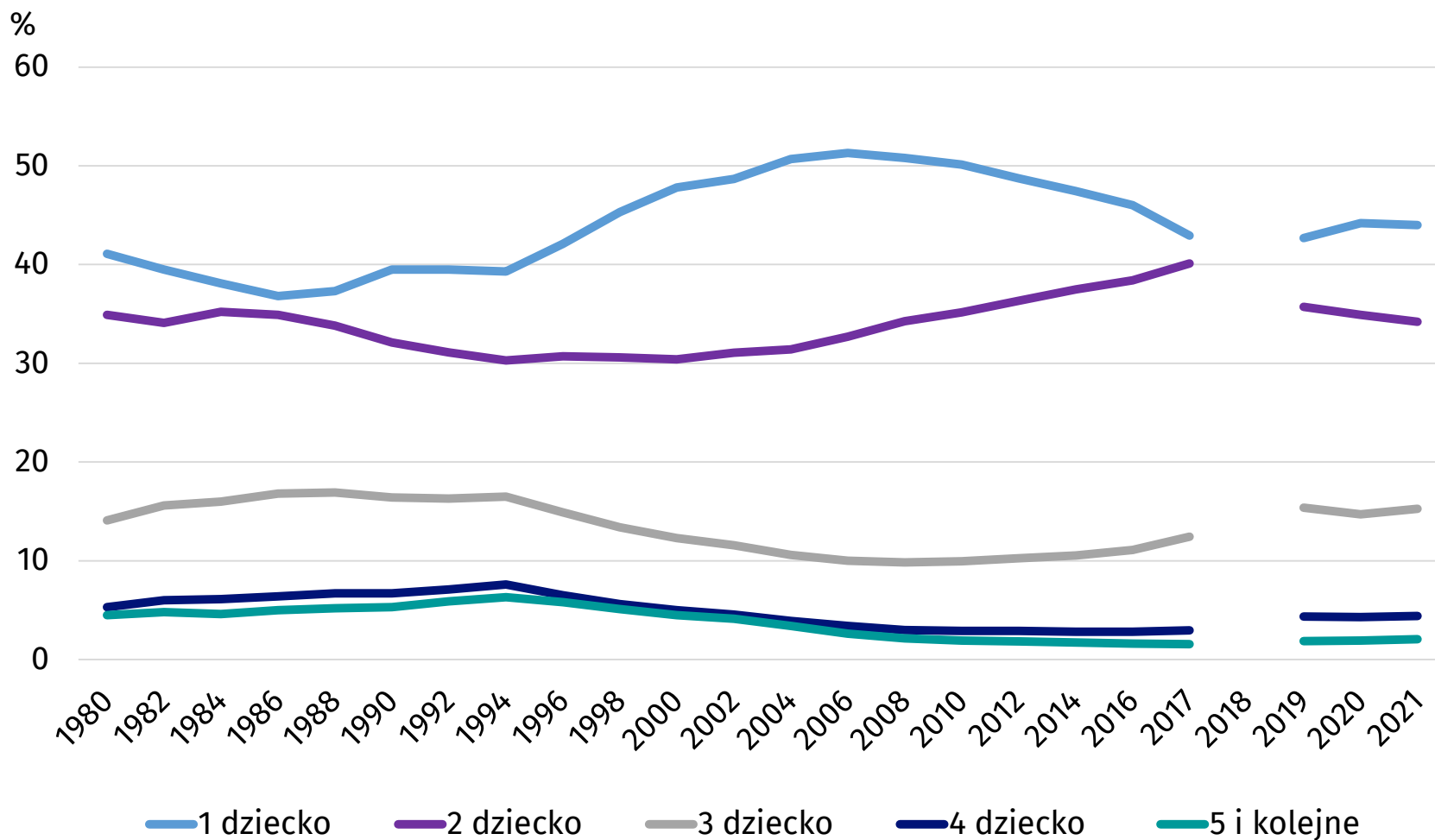
# Przeciętna kolejność urodzenia

Wyszczególnienie	1980	1990	2000	2010	2020	2021
Ogółem	2,03	2,11	1,93	1,73	1,86	1,87
Miasta	1,81	1,94	1,76	1,66	1,80	1,81
Wieś	2,29	2,31	2,13	1,83	1,95	1,96

# Kolejność urodzenia dziecka w %

Lata	1 dziecko	2 dziecko	3 dziecko	4 dziecko	5 i kolejne dziecko
1980	41,1	34,9	14,1	5,3	4,5
1990	39,5	32,1	16,4	6,7	5,3
2000	47,8	30,4	12,3	5,0	4,5
2010	50,1	35,1	9,9	2,9	1,9
2020	44,2	34,9	14,7	4,3	1,9
2021	44,0	34,2	15,3	4,4	2,1

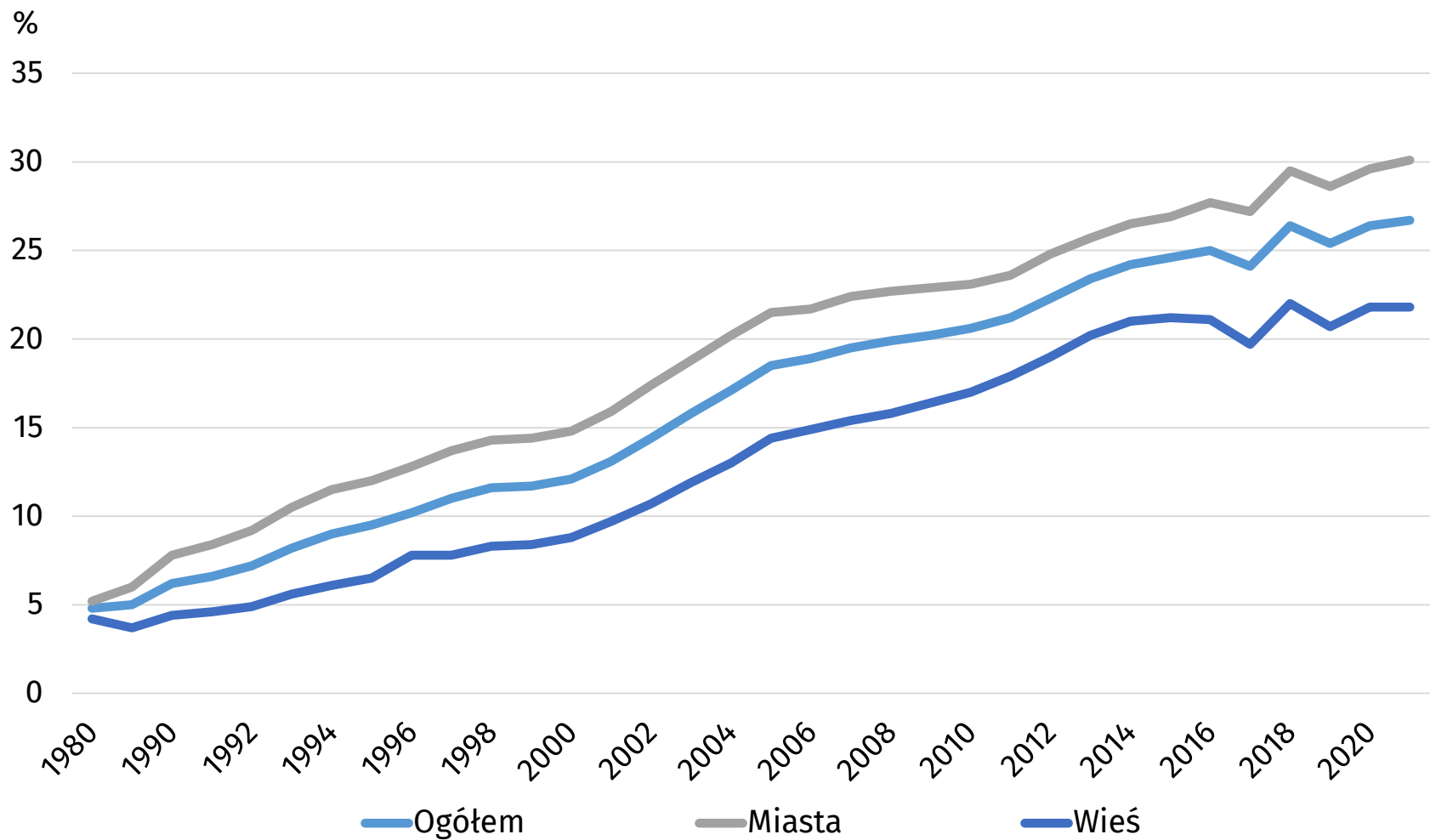
# Urodzenia żywe według kolejności



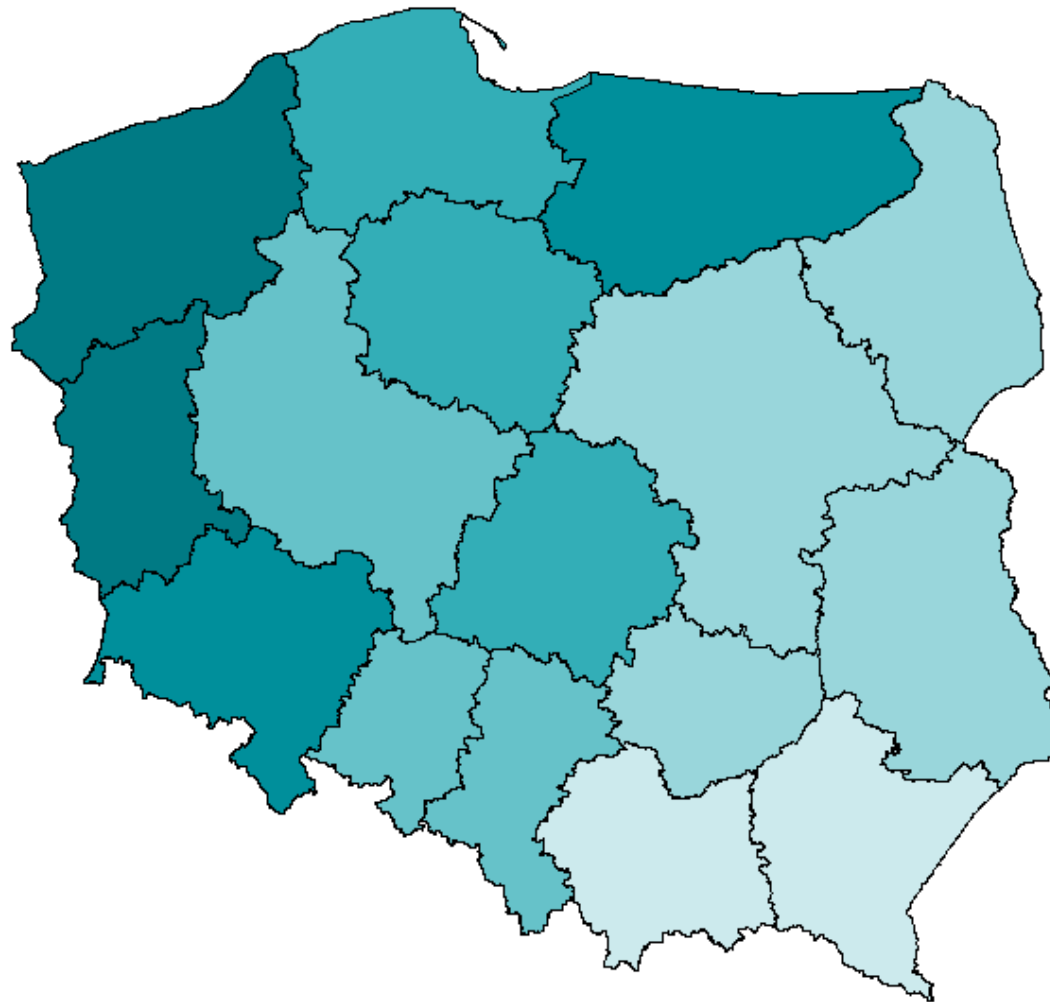
# Cząstkowe współczynniki płodności według kolejności urodzenia w 2021 r.

Wiek matki	Kolejność urodzenia dziecka u matki				
	1	2	3	4	5 i kolejne
	Ogółem				
19 lat i mniej	6,0	0,7	0,1	0,0	0,0
20-24	27,4	10,0	2,6	0,5	0,1
25-29	50,3	30,1	9,3	2,0	0,7
30-34	29,7	33,2	14,4	3,7	1,5
35-39	9,0	12,9	9,2	3,3	1,7
40-44	1,7	2,1	2,1	1,0	0,8
45-49	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

# Urodzenia żywe pozamatrzeńskie (w %)



# Odsetek urodzeń pozamająńskich w 2021 r.



Polska = 26,7

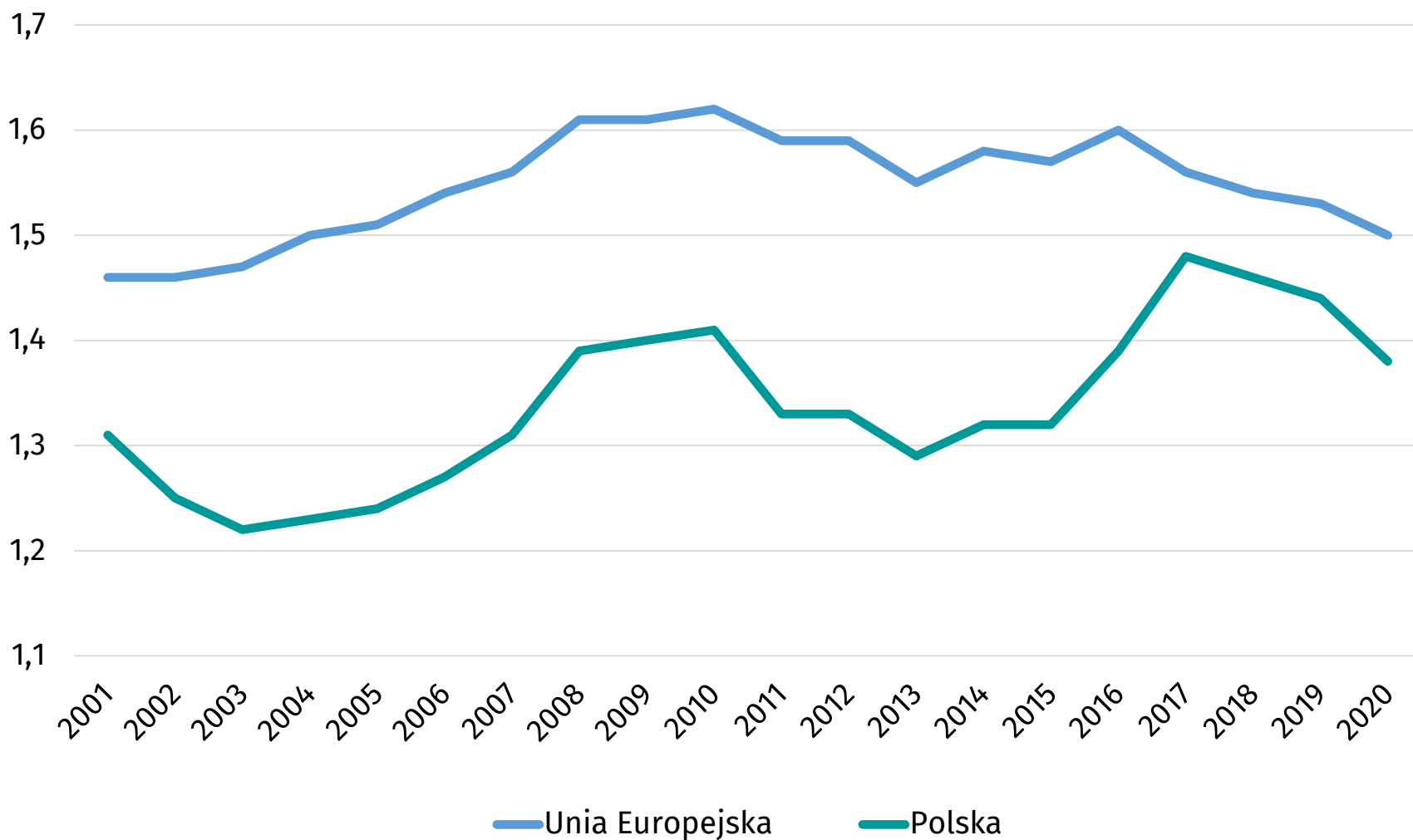
- $\geq 40$
- 35 - 40
- 30 - 35
- 25 - 30
- 15 - 25
- $\leq 15$



# Urodzenia według kraju obywatelstwa matki w 2021 r.

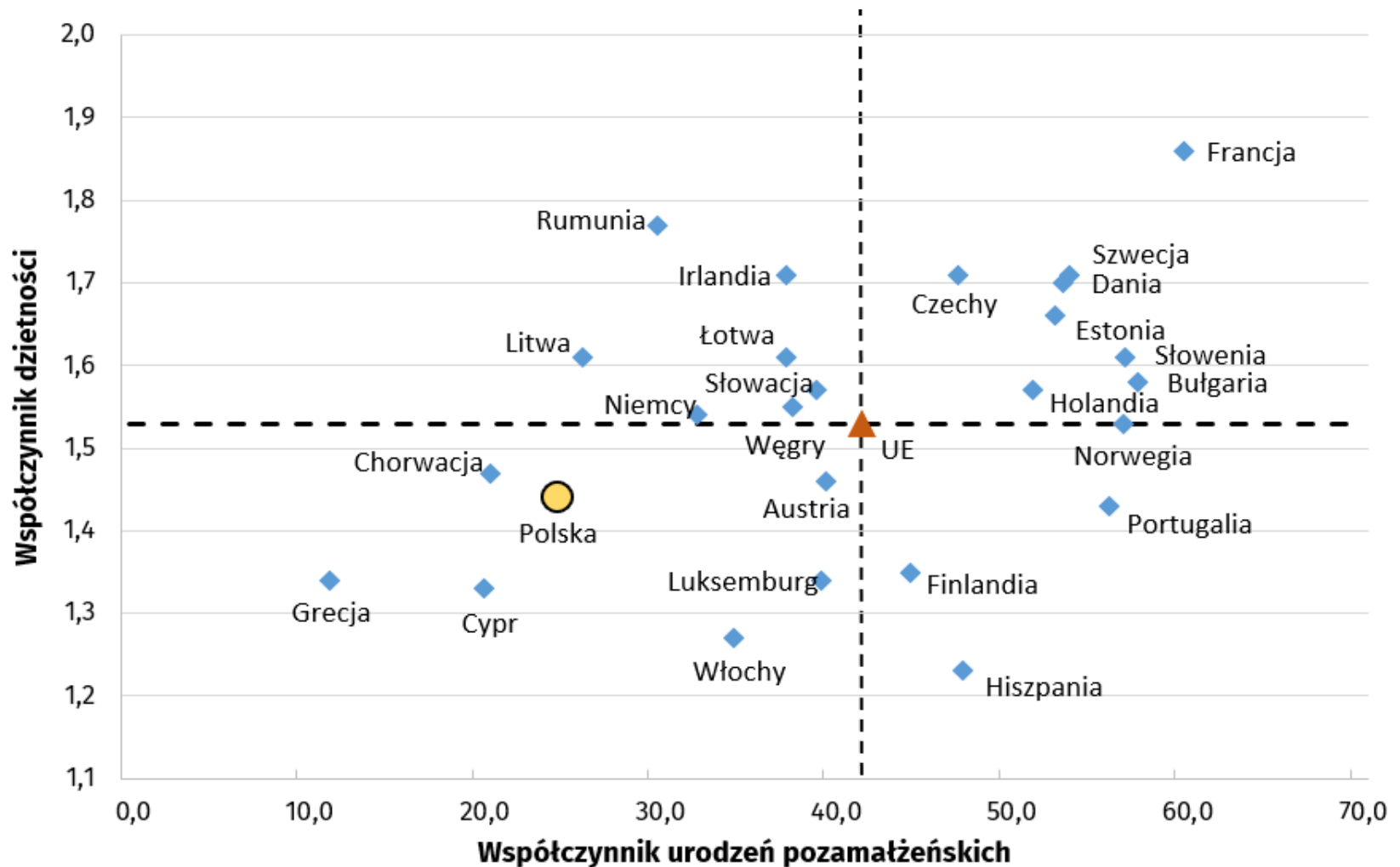
KRAJ OBYWATELSTWA MATKI	Ogółem	Wiek matki					
		14 lat i mniej	15-19	20-29	30-39	40-49	50 lat i więcej
obywatelstwo polskie	323701	32	5788	139662	166099	12109	11
<b>obywatelstwo niepolskie</b>	<b>9012</b>	<b>1</b>	<b>149</b>	<b>4677</b>	<b>3887</b>	<b>298</b>	<b>-</b>
Ukraina	6590	-	88	3700	2594	208	-
Białoruś	503	1	4	226	264	8	-
Rosja	240	-	3	87	135	15	-
Wietnam	184	-	3	85	87	9	-
Bułgaria	111	-	20	64	26	1	-
Gruzja	109	-	4	60	39	6	-
Indie	108	-	-	34	74	-	-
Rumunia	76	-	11	27	37	1	-
Mołdawia	66	-	5	32	27	2	-
Chiny	62	-	-	15	44	3	-
Pozostałe	961	-	10	347	559	45	-
obywatelstwo nieznane	18	-	-	14	4	-	-

# Współczynnik diety w Unii Europejskiej i w Polsce



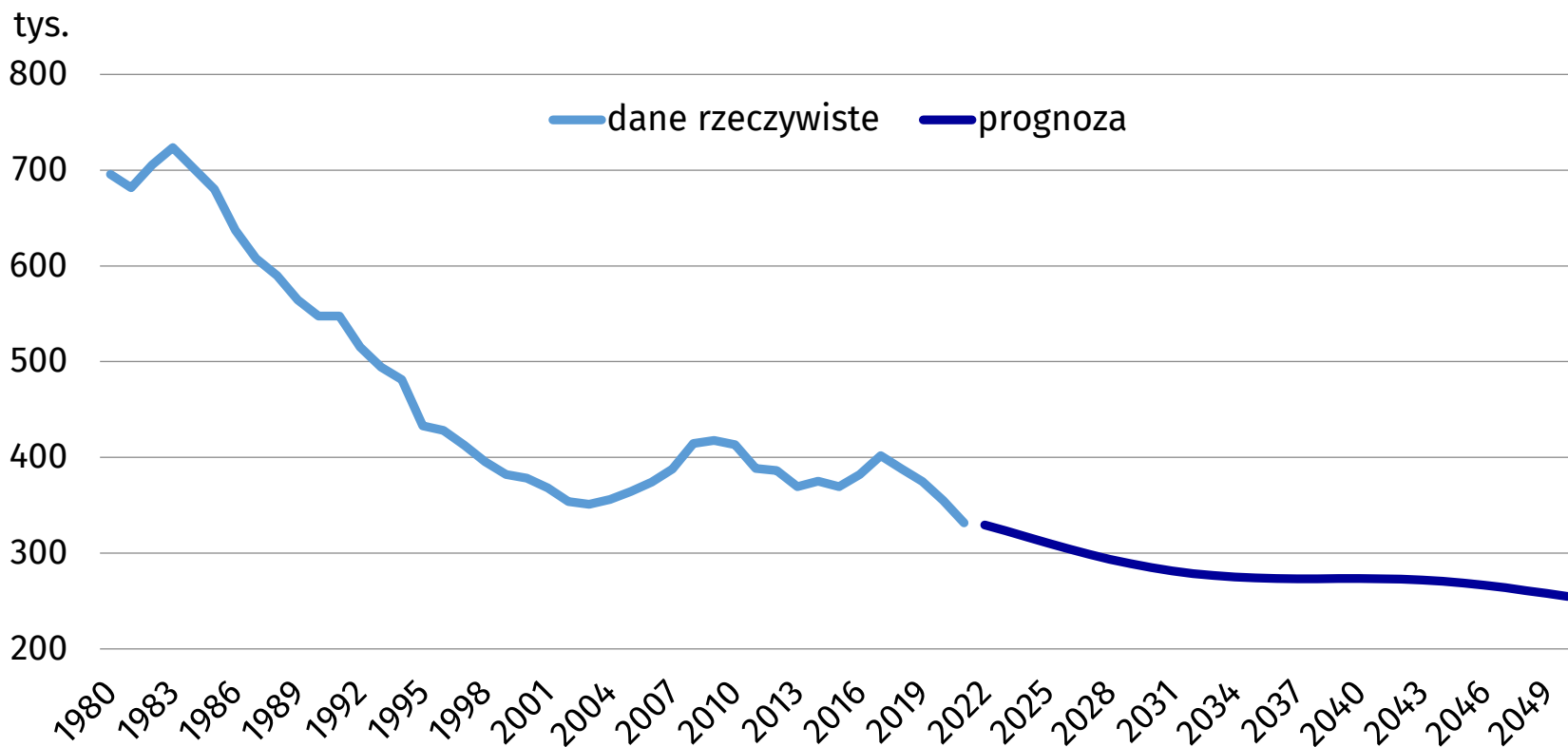


# Kraje UE według współczynnika dzietności i odsetka urodzeń pozamateriańskich w 2019 r.



# Prognoza urodzeń do 2050 r.

(lata 1980-2021 – dane rzeczywiste, od 2022 r. – prognoza)



Prognozowane do 2050 r.:

2030 r.

2040 r.

2050 r.

współczynnik dzietności

1,43

1,48

1,52

liczba urodzeń

285 tys.

274 tys.

255 tys.

# Podsumowanie

- ✓ Urodzenia są kluczowym czynnikiem kształtującym liczbę i strukturę ludności, a zarazem jej demograficzny rozwój.
- ✓ Obserwowane na przestrzeni lat zmiany w liczbie urodzeń żywych stanowią wyjściową, ale także podstawową informację do badania zachowań prokreacyjnych oraz do opracowywania założeń prognostycznych dzietności i liczby urodzeń, tj. określania zastępowalności współczesnych pokoleń przez następne generacje.
- ✓ Nie należy oczekiwać powrotu do wysokiego poziomu dzietności sięgającego istotnie ponad wartość 2. Niemniej osiągnięcie – i utrzymanie w przyszłości – wielkości współczynnika dzietności obecnie notowanego we Francji, Szwecji czy Danii zapewniłoby Polsce względną stabilizację demograficzną.

# Dziękuję za uwagę

**Dorota Szaltys**

[d.szaltys@stat.gov.pl](mailto:d.szaltys@stat.gov.pl)

**Małgorzata Cierniak-Piotrowska**

[m.cierniak-piotrowska@stat.gov.pl](mailto:m.cierniak-piotrowska@stat.gov.pl)